PĀRSKATS PAR LATVIJAS MEDICĪNAS VĒSTURNIEKU ASOCIĀCIJAS DARBĪBU NO 1987. LĪDZ 1993. GADAM

Latvijas medicīnas vēsturnieku zinātniskā biedrība dibināta 1953. gada 10. novembrī un 1981. gada 10. jūlijā pārveidota par Latvijas sociāl-higiēnistu, veselības aizsardzības organizatoru un medicīnas vēsturnieku zinātniskās biedrības medicīnas vēsturnieku sekciju. Jau agrāk publicēts pārskats par biedrības darbības pirmajiem trīsdesmit gadiem¹, kā arī medicīnas vēstures sekcijas darbību laikā no 1982. līdz 1987. gadam².

Daudzprofilu biedrībā reālu darbu veica tikai medicīnas vēsturnieku sekcija. Šī biedrība sabruka pēc tam, kad 1990. gada 27. jūlijā tika izveidota Latvijas veselības aprūpes speciālistu asociācija. Medicīnas vēsturnieki atguva iespēju izveidot patstāvīgu organizāciju.

Latvijas medicīnas vēsturnieku asociācija, pārmantojot iepriekšējās tradīcijas, tika izveidota 1990. gada 29. oktobrī. Vienlaikus tā iekļāvās Baltijas medicīnas vēsturnieku asociācijā, bet tā savukārt pēc autonomijas principa – Baltijas zinātņu vēstures asociācijā. Tika nolemts reorganizēt pētniecības darbu, akcentējot starpvalstu sadarbību. Par Latvijas medicīnas vēsturnieku asociācijas priekšsēdētāju ievēlēja K. Aronu, par sekretāru – A. Viksnu. 1993. g. 17. jūnijā par Latvijas medicīnas vēsturnieku asociācijas priekšsēdētāju ievēlēja Dr. A. Viksnu, Dr. K. Aronam paliekot Baltijas medicīnas vēsturnieku asociācijas priekšsēdētāja amatā.

Asociācijas darbība noris uz P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja bāzes un ciešā saskarē ar 1991. gadā izveidoto Latvijas Medicīnas akadēmijas Medicīnas vēstures institūtu. Rakstu krājums *"Из истории медицины"* pēc 19. sējuma iznākšanas pārdēvēts par *"Acta Medico-Historica Rigensia"*, paplašinot autoru loku un dodot iespēju publicēties vairākās valodās.

Sabiedrības atjaunotnes procesi ir jūtami ietekmējuši asociācijas darbību, jo tiek pētītas daudzas agrāk noklusētas vai subjektīvi interpretētas tēmas.

¹ Канеп В.В., Арон К.Я., Васильев К.Г. К 30-летию Латвийского научного общества историков медицины // Из истории медицины. – 1984. – Т. 14. – С. 10 – 20.

² Вискна А.А. Хроника деятельности секции историков медицины Латвийского научного общества социал-гигиенистов и историков медицины (1982–1987) // Из истории медицины. – 1989. – Т. 18. – С. 198–212.

Tomēr vairums asociācijas sarīkojumu tāpat kā iepriekš ir saistīti ar dažādām jubilejām un atcerēm.

Pēc divdesmit gadu pārtraukuma atkal ir aizstāvēta disertācija medicīnas vēsturē (J.Salaks 1991. gadā Berlīnes Brīvajā universitātē). Nostrifikācijas gaitā 1992. gadā Latvijas Republikas *Dr. med.* grāds par pētījumiem medicīnas vēsturē piešķirts K.Aronam, A.Hazanovam, J.Salakam un A.Viksnam, citi asociācijas biedri nostrificēti savā pamatspecialitātē, kas nav saistīta ar medicīnas vēsturi.

Stiprinājusies asociācijas starptautiskā sadarbībā, jo tās biedri piedalījušies kongresos, konferencēs, simpozijos, kolokvijos u.c. zinātniskos sarīkojumos ne vien bij. PSRS (Igaunijā, Lietuvā, Baltkrievijā, Ukrainā, Krievijā u.c.), bet arī Vācijā (VDR, VFR), Francijā, Anglijā, Itālijā, Zviedrijā, Nīderlandē, Kanādā, Bulgārijā. 1992. gadā K.Arons tika ievēlēts par Eiropas Medicīnas muzeju asociācijas valdes locekli. Biežāka kļuvusi arī ārzemnieku viesošānās Rīgā.

Latvijas medicīnas vēsturnieku asociācijas personālsastāvs 1987. un 1993. gadā

	1987	1993
Biedru kopskaits	54	42
Habilitētie doktori (zinātņu doktori)	9	8
Doktori (zinātņu kandidāti)	9	7
LMA (RMI) darbinieki	11	8
Zinātniskās pētniecības institūtu līdzstrādnieki	4	2
Muzeja darbinieki	30	25
Dzīvo Rīgā	51	38
Dzīvo citās pilsētās	3	4

Daži lielākie sarīkojumi ar medicīnas vēstures sekcijām Rīgā: XV Baltijas zinātņu vēstures konference 1987. gadā, I Vispasaules latviešu ārstu kongress 1989. gadā, VIII PSRS un VDR medicīnas vēsturnieku simpozījs 1989. gadā, Medicīnas vēsturnieku starptautiska konference 1993. gadā.

Turpināts darbs Latvijas mediķu piemiņas iemūžināšanā. Pēc asociācijas ierosmes vai ar tās biedru līdzdalību laikā no 1987. līdz 1993. gadam atklāti četri pieminekļi vai piemiņas akmeņi un 14 piemiņas plāksnes, mediķu vārdā nosauktas četras ielas un četras auditorijas, bet vienā gadījumā asociācija iestājās par piemiņas plāksnes saglabāšanu, kuru bija izlēmts noņemt.

Laika posmā no 1987. gada 1. janvāra līdz 1993. gada 1. janvārim asociācijas biedri publicējuši 193 zinātniskus darbus, t.sk. 8 monogrāfijas. Vēl publicētas 11 brošūras, 522 raksti enciklopēdiskos izdevumos un 273 raksti populārajā presē.

Šajā laikā mīruši seši Latvijas medicīnas vēsturnieki: 1988. gada 2. augustā – medicīnas zinātņu doktors Vilis Derums, 1989. gada 28. decembrī – Jānis Lediņš, 1990. gada 17. aprīlī – medicīnas zinātņu kandidāts Solomons Magiļņickis, 1991. gada 15. jūnijā – Nīna Stradiņa, 1992. gada 24. februārī – medicīnas goda doktors Eduards Smiltens, 1993. gada 1. martā – Krievijas MZA akadēmiķis profesors Vilhelms Kaņeps, Latvijas sociālhigiēnistu, veselības aizsardzības organizatoru un medicīnas vēsturnieku zinātniskās biedrības priekšsēdētājs no 1981. līdz 1990. gadam un šā krājuma atbildīgais redaktors no 1969. līdz 1990. gadam.

HRONIKA³

1987

29. septembrī—1. oktobrī. XV Baltijas zinātņu vēstures konferences medicīnas vēstures sekcijas sēdes.

30. septembra rīta sēde.

1. Prof. K.Vasiljevs (Zaporožje). Medicīnas zinātnes attīstība Krievijas un PSRS augstskolās.
2. Doc. V.Kalnins (Tartu). K.Marksa interese par bijušā Tartu medicīnas studenta A.Skrebecka darbu.
3. Biol.z.d. E.Šimkunaite (Vilņa). Zināšanu difūzija no tautas medicīnas un uz tautas medicīnu.
4. Biol.z.k. T.Uļjankina (Maskava). Tērbatas Universitātes Psihiatrijas katedras imunoloģiskie pētījumi (19. gs. beigās—20. gs. sākums).
5. J.Straziņš. Atturības kustības vēsture Latvijā.
6. Doc. A.Miltiņš. Dermatoveneroloģijas docēšana un zinātniskie pētījumi Baltijas augstskolās.
7. Doc. A.Miltiņš. Rīgas ārsts A.Hākons – uretroskopa izgudrotājs.
8. Prof. A.Loits (Ļeņingrada). Tartu Universitātes zinātnieku un audzēkņu ieguldījums medicīnas periodikas attīstībā.
9. Doc. V.Sjūdiķs (Kauņa). Akadēmiķa J.Brediķa ieguldījums elektrokardiostimulācijas attīstībā.
10. M.z.k. B.Simhovičs. Karnitina bioloģisko īpašību pētījumu attīstība un jaunu ārstniecības līdzekļu radīšana.
11. Doc. G.Preinbergs (Jelgava). J.Neimanis – zinātnieks un veterinārā dienesta veidotājs Bulgārijā.
12. Doc. G.Preinbergs (Jelgava). Latvijas Universitātes Veterinārmedicīnas fakultāte – *alma mater* lietuviešu studentu grupai (1919—1941).

30. septembra vakara sēde.

1. Biol.z.k. J.Goljovs (Ļeņingrada). Tērbatas augstskolas un perspektīvu medicīnas bioloģisko pētījumu attīstība PSRS.
2. M.z.k. A.Hazanovs. Baltijas zinātnieku ieguldījums šūnu teorijas attīstībā 19.gs.
3. Biol. z.k. G.Čuprina (Astrahaņa). Kompleksas pieejas attīstība antibiotiķu teorijas un prakses uzdevumu risināšanā.
4. V.Miežutavičiute (Vilņa). Vilņas universitāte un Vilņas medicīnas biedrība.

³ Turpinājums 1989. gadā publicētajai hronikai, sk. 2. norādē.

5. V.Krūmiņš. Latvijas Dabas muzeja tapšanas vēsture un attīstības problēmas.
6. U.Lapiņš. P.Stradiņš un medicīnas deontoloģijas jautājumi.
7. Doc. K.Arons. Medicīnas vēstures muzeju problēmas.
8. I.Rudaka. P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja fondu komplektēšanas pamatvirzieni Baltijas medicīnas un farmācijas vēsturē (1975—1985).
9. Ē.Kronīis. Veselības aizsardzības zinātniski tehniskā progresa atspoguļojums P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja fondu kolekcijās.
10. M.Blumberga. Zobu sakņu ekstrakcijas instrumenti 19.gs. un 20.gs. pirmajā pusē no P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja kolekcijas.
11. Z.Gundare. P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja aptiekas trauku kolekcija.
12. I.Ļitovņika. Medicīnas un aptieku 16.—18.gs. likumdošanas izdevumu kolekcija P.Stradiņa medicīnas vēstures muzejā.
13. M.z.k. A.Viksna. P.Stradiņa npublicētie materiāli.
14. Biol.z.k. J.Jākobsons. A. Kirhenšteina materiāli dažādos arhīvos un muzeju fondos.

1.oktobri pieminekļu aizsardzības sekcijā nolasītie medicīnas vēsturnieku referāti.

1. M.z.k. A.Viksna. Izcilu Latvijas medicīnas darbinieku apbedījuma vietas.
2. V.Pundure. Rīgas anatomikums kā zinātnes piemineklis.

1. oktobris. Sekcijas sēde, veltīta A.Bieziņa 90 gadu jubilejai.

1. Prof. H.Voskis. A.Bieziņa dzīve un zinātniskā darbība.
2. M.z.d. K.Krūmiņš. A.Bieziņš un Rīgas Traumatoloģijas un ortopēdijas zinātniskās pētniecības institūts.
3. M.z.k. A.Viksna. A.Bieziņa dzimtā puse.
4. M.z.k. A. Volāte. Atmiņas par tēvu.
5. Koncerts.
6. Jubilejas izstādes apskate.

24. novembris. Sekcijas sēde.

1. K.Arājs. Antropoloģiskie pētījumi Latvijā (1920—1940).
2. M.Birze. Atmiņas par Anatomikumu.
3. Antropoloģijas ekspozīcijas atklāšana.

1988

3. februāris. Sekcijas sēde, veltīta Ā.Elksnes 60 gadu jubilejai.

1. M.Blumberga, prof. Z.Viksne, doc. A.Krūmiņa, prof. H.Voskis, O.Lisovska, E.Radziņa, M.Eliase. Atmiņas par Āriju Elksni.
2. Jubilejas izstādes apskate.

19. februāris. Sekcijas sēde, veltīta PSRS Bruņoto spēku 70. gadadienai.

1. S.Savenko. PSRS Bruņotie spēki — miera un sociālisma balsts.

24. marts. Kopsēde ar Latvijas farmaceitu zinātnisko biedrību (dib.1803) un Latvijas farmakologu zinātnisko biedrību.

1. Prof. M.Melzobs. O.Šmidebergs — eksperimentālās farmakoloģijas pamatlicējs (sakarā ar 150. dzimšanas dienu).
2. S.Pijola. Šmidebergu ģenealoģija.

3. Z.Gundare. Porcelāna un stikla aptiekas trauku kolekcija.
 4. M.Vigdorčika, I.Ļitovņika. Mediķu un aptiekāru darbību reglamentējošu 16.—18. gs. izdevumu kolekcija.
 5. Ķim.z.d. M.Šimanska. Farmācijas vēstures pētījumu nozīmība.
 6. A.Putrāle (Gaujiena). Par Trapenes un Gaujienas aptieku vēsturi.
 7. V.Dāboliņa (Madona). Aptiekas jubilāres Madonas rajonā.
 8. I.Šilinska (Dobele). Dobeles rajona vecāko aptieku vēsturisks apskats.
 9. R.Brikmane (Mežotne). Mežotnes aptiekas simtgade.
- 21. aprīlis.** Kopsēde ar Vissavienības mikrobiologu biedrības Latvijas nodaļu, veltīta Parīzes Pastēra institūta simtgadei.
1. Biol.z.d. K.Lange (Ļeņingrada). Pastēra institūts un medicīnas bioloģisko disciplīnu attīstība.
 2. Biol.z.k. J.Jākobsons. Pastēra institūts un Latvija.
 3. V.Deduļins (Ļeņingrada). Pastēra institūta simtgades svinības Parīzē.
 4. V.Vipmanis (Jelgava). Pastēra institūts filatēlijā.
 5. Jubilejas izstādes apskate.
- 20. maijs.** Sekcijas sēde, veltīta G.Bakmanim.
1. R.Lindberga. G.Bakmaņa dzīves ceļš.
 2. K.Arājs. G.Bakmaņa zinātniskie pētījumi.
 3. Med.z.d. V.Derums. Atmiņas par G.Bakmani.
 4. Izstādes apskate.
- 13. jūnijs.** 25. Stradiņa lasījumi.
1. P.Stradiņa balvas pasniegšana K.Vasiļevam.
 2. Prof. K.Vasiļevs (Zaporožje). Par medicīnas vēstures pārbūvi.
- 22. jūnijs.** Padomju veselības aizsardzības 70 gadiem veltīta sekcijas sēde
1. Jubilejas izstādes atklāšana.
 2. Prof. P.Zabludovskis (Maskava). KPFSR Veselības aizsardzības tautas komisariāta izveidošanās.
 3. M.z.k. A.Viksna. Dažas Padomju Latvijas veselības aizsardzības problēmas 1919. gadā.
 4. Doc. L.Ļipovecka. P.Dauges idejas profilaktiskās stomatoloģijas attīstībā.
- 5.—9. septembris.** Seminārs "Aktuāli muzeja darba jautājumi".
- 5. septembris.**
1. M.z.k. A.Hazanovs. Medicīnas muzeju uzdevumi pārbūves un sabiedrības demokrātizācijas periodā.
- 6. septembris.**
1. I.Rudaka. Fondu darbs muzejā.
 2. N.Ksenofontovs. Muzeja fondu zinātniskās komplektēšanas jautājumi.
 3. V.Opalā. Rietumeiropas meistaru gravīru kolekcija P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā.
 4. N.Jēgere. Rakstisku avotu un gravīru restaurācijas jautājumi.

7. septembris.

1. I.Ļitovņika. Muzeja reto grāmatu fonds.
2. M.z.k. A.Viksna. Latvijas medicīnas vēstures pieminējumi un dažas to apzināšanas un aizsardzības problēmas.

8. septembris.

1. A.Dirbe. I.Mečņikova kolekcijas vēsture.
2. A.Briedis. Muzeja farmācijas vēstures kolekcija.

10. septembris. Ķemeru kūrvietas 150 gadiem veltīta izbraukuma sēde Ķemeross.

1. M.z.k. A.Viksna. Ķemeru kūrvietas vēsture.
2. Kūrvietas muzeja apskate.

20. oktobris. Sekcijas sēde.

1. PSRS MZA koresp. loc. B.Petrovs (Maskava). Medicīnas vēstures uzdevumi pārbūves periodā.
2. Diskusija ar doc. K.Arona, m.z.k. A.Viksna, m.z.k. A.Hazanovu, M.Ļebedkovu un E.Davidsonu līdzdalību.

21. oktobris. V.Ternovska 100 gadu jubilejai veltīta sekcijas sēde

1. PSRS MZA koresp. loc. B.Petrovs (Maskava). V.Ternovska dzīve un zinātniskā darbība.
2. Prof. A.Ternovskis (Maskava). Atmiņas par tēvu.
3. Jubilejas izstādes apskate.

27. oktobris. Kopsēde ar Latvijas terapeitu zinātnisko biedrību.

1. Prof. E.Preimate. Par J.Miķelsona dzīvi un darbību (sakarā ar 100. dzimšanas dienu).
2. Prof. I.Lazovskis. M.Žiles 125. dzimšanas diena.
3. J.Miķelsonam veltītās izstādes apskate.

15. decembris. Latvijas Sarkanā Krusta 70 gadiem veltīta sekcijas sēde

1. A.Dirbe Latvijas Sarkanā Krusta darbība.
2. E.Bērziņa Žēlsirdīgo māsu kustība Latvijā.
3. Jubilejas izstādes apskate.

1989

2. februāris. J.Prīmanim veltīta kopsēde ar Latvijas anatomu, histologu un embriologu zinātnisko biedrību.

1. Prof. G.Jēca. J.Prīmaņa zinātniskā darbība.
2. K.Arājs. J.Prīmaņa ieguldījums latviešu antropoloģijā.
3. M.z.k. A.Viksna. J.Prīmaņa dzīves un darba vietas Latvijā.
4. LPSR ZA akad. J.Stradiņš, M.Birze. Atmiņas par J.Prīmani.
5. J.Prīmanim veltītās izstādes apskate.

11. februāris. 26. Stradiņa lasījumi.

1. P.Stradiņa balvas pasniegšana V.Kalninam un A.Kaikašim.
2. Doc. V.Kalnins (Tartu). Medicīnas vēstures marginālās pārbūves apstākļos.

3. Doc. A.Kaikaris (Kauņa). Lietuvas farmācijas muzejs.
4. Koncerts.

22. februāris. Kopsēde ar Latvijas dermatovenerologu zinātnisko biedrību.

1. Doc. A.Miltiņš, J.Branta dzīve un zinātniskā darbība (sakarā ar 100. dzimšanas dienu).
2. Vēst.z.k. H.Gustavsons (Tallinna). Prostitūcijas vēsture.
3. Ē.Kronītis. Latvijas slimokases.
4. J.Brantam veltītās izstādes apskate.

5. aprīlis. Sekcijas sēde.

1. Prof. H.Millers-Dics (Berlīne). J.V.Gēte un anatomija.
2. Prof. R.Vinavs (Berlīne). Par eitanāziju.

12. aprīlis. V.Deruma 90. dzimšanas dienai veltīta sēde kopā ar Latvijas Eksperimentālās un klīniskās medicīnas zinātniskās pētniecības institūtu.

1. Biol.z.k. I.Buiķis. V.Deruma dzīve un darbība.
2. J.Danusēviča. V.Deruma jaunības aicinājums.
3. V.Līvzemnieks. V.Deruma literārā darbība.
4. K.Skalders, I.Heidemanis, m.z.k. V.Bramberga, B.Brigere. Atmiņas par V.Derumu.
5. Koncerts.
6. Jubilejas izstādes apskate.

4. maijs. K.Rudziša 90.dzimšanas dienai veltīta kopsēde ar Latvijas terapeižu zinātnisko biedrību.

1. Prof. I.Lazovskis. K.Rudzītis un internā medicīna mūsdienās.
2. Doc. A.Šlītis, doc. U.Brūveris, prof. I.Šiliņš, M.Strautiņa, prof. Z.Čerfass, m.z.d. V.Rudziņa, prof. A.Dālmāne, LPSR ZA koresp. loc. J.Anšeļevičs, m.z.d. A.Muceniece, m.z.k. R.Šiliņš. K.Rudzītis un viņa zinātniskās idejas.
3. Jubilejas izstādes apskate.

5. maijs. K.Baloža 100. dzimšanas dienai veltīta kopsēde ar Latvijas oftalmologu zinātnisko biedrību.

1. M.z.k. M.Mētra. K.Baloža dzīve un zinātniskā darbība.
2. Prof. G.Dambīte, D.Griķe, doc. R.Lūkina, prof. I.Vajkova. Atmiņas par K.Balodi.
3. Jubilejas izstādes apskate.

26. jūnijs. 1.Vispasaules latviešu ārstu kongresa vēstures sekcijas sēde.

1. Doc. K.Arons. Latvijas medicīnas zinātniskās skolas un kolektīvi.
2. Ē.Kronītis. Sociālā medicīna Latvijā.
3. Prof. Z.Čerfass, m.z.k. N.Magalifs. Ebreju ārsti Rīgā.
4. Vēst.z.k. J.Urtāns. Latvijas veselības avoti gadsimtu gaitā.
5. Doc. J.Klētnieks. Ārstniecības astroloģiskās mācības izplatība Rīgā 16. gs. otrajā pusē.
6. J.Salaks. Latvijas Universitātes Medicīnas fakultāte.
7. A.Dirbe. Latvijas Sarkanais Krusts (1918 — 1940).
8. E.Bērziņa. Latvijas Sarkanā Krusta organizācijas.

Profesora K.Rudziša 90. dzimšanas dienai veltīta sēde 1989. gada 4. maijā.
Prezidijā: A.Viksna, prof. I.Siliņš, prof. I.Lazovskis

9. Doc. K.Arons, A.Briedis, Ē.Kronītis. P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs: izaugsme un perspektīva.
10. V.Pundure. Rīgas ārsti par apkārtējās vides aizsardzības jautājumiem.
11. M.z.k. A.Hazanovs. P.Stradiņš un Petrogradas Kara medicīnas akadēmija.
12. D.Lūsis. Mikrobiologs E.Dārziņš.
13. Prof. G.Pakalns, M.Blumberga, doc. I.Lasovskis, prof. A.Skaģers. Stomatoloģijas augstākā izglītība Latvijā.
14. Doc. A.Lināre, M.Blumberga, prof. G.Pakalns, doc. I.Rēvele, m.z.k. V.Vigdorčiks. K.Barona dzīve un darbs.
15. R.Lindberga. Pirmais latviešu anatoms J.Prīmanis.
16. Prof.M.Šimanska, I.Gūtmane. Farmācijas attīstība Latvijā.
17. Doc. E.Pētersone, doc. I.Bārene, doc. V.Eniņa, doc. A.Felsbergs. Farmācijas izglītība Latvijā.
18. Doc. A.Štokmane, doc. J.Rotbergs, doc. J.Šlūke. Farmācijas ķīmijas katedras darbība.
19. M.Ozoliņa. Homeopātija Latvijā.
20. Vet.z.k. J.Vētra (Sigulda). Farmaceitu un veterinārārstu sadarbība Latvijā.
21. V.Opalā. Rietumeiropas 18.—19.gs. gravīru kolekcija kā medicīnas vēstures avots.

Citās sekcijās lasītie medicīnas vēstures referāti.

1. LPSR ZA akad. J.Stradiņš. Latvija un latvieši pasaulē.
2. M.z.k. A.Viksna. Latviešu ārsti laika gaitā.
3. Prof. V.Utkins. P.Stradiņa ķirurģiskās klīnikas 60 gadi.
4. M.z.k. E.Smiļtens. Uroloģijas attīstība un sasniegumi Latvijā.

5. Prof. H.Jansons. Traumatoloģijas, ortopēdijas un biomehānikas vēsture, sasniegumi un perspektīvas.
6. Prof. G.Andrejevs. Anestezioģijas tapšana un attīstība Latvijā.
7. Doc. A.Miltiņš. Zinātniskās dermatoveneroloģijas sākumi Latvijā.
8. L.Sosāre. Endoskopijas vēsture Latvijā.
9. E.Bērziņa. Vēsturisks ieskats medicīnas māsu profesijas attīstībā.

29. jūnijs. P.Gērkes 85.dzimšanas dienai veltīta kopsēde ar Latvijas Eksperimentālās un klīniskās medicīnas zinātniskās pētniecības institūtu.

1. Biol.z.k. I.Buiķis. P.Gērkes dzīve un zinātniskā darbība.
2. M.z.k. A.Hazanovs. P.Gērke un Minskas Valsts medicīnas institūts.
3. LPSR ZA akad. J.Stradiņš, m.z.k. R.Šiliņš, m.z.k. A.Viksna, prof. R.Gērke, m.z.k. V.Bramberga, I.Gērke. Atmiņas par P.Gērki.
4. Jubilejas izstādes apskate.

8. septembris. Izbraukuma sēde Smiltēnē.

1. Doc. A.Miltiņš. Dermatovenerologa J.Branta dzīves ceļš (sakarā ar simtgadi).
2. Ē.Kronītis, m.z.k. A.Viksna. Apdrošināšanas medicīna Latvijā.
3. I.Pijols, I.Krūmāla (Smiltene). Smiltēnes medīķu piemiņas saglabāšana.
4. Slimnīcas muzeja apskate.

11.—13. oktobris. 8. PSRS un VDR medicīnas vēsturnieku simpozījs "Revolucionāras situācijas, revolūcijas un medicīnas un veselības aizsardzības attīstība".

11. oktobra rīta sēde.

1. PSRS MZA akad. J.Ļisicins, prof. G.Šingarevs (Maskava). Lielā franču revolūcija un revolūcija medicīnā.
2. Doc. I.Kestnere (Leipciga). Lielās franču revolūcijas ietekme uz medicīnas teorijas un prakses attīstību.
3. Doc. K.Arons. G.Merķeļa apgaismības idejas un darbība Latvijā.
4. M.z.k. A.Kacnelbogens (Volgograda). Veselības aizsardzības jautājumi dekabristu darbos un programmas dokumentos.
5. *Dr.phil.* N.Dekere (Leipciga). Franču apgaismības izpausme A.Radiščeva medicīniskajos uzskatos.
6. M.z.k. S.Krīvobokova (Maskava). "Ķīmijas revolūcija" Francijā un slimības koncepcija.

11. oktobra vakara sēde.

1. Doc. G.Mikirtičana (Ļeņingrada). Lielās franču revolūcijas likumdošana par ārlaulības bērniem.
2. Prof. P.Šneks (Greifswalde). Vācijas 1848.—1849.g. buržuāziskās revolūcijas ietekme uz medicīnas un veselības aizsardzības attīstību.

12. oktobra rīta sēde.

1. M.z.k. J.Šilinis (Maskava). Revolucionārā situācija Krievijā 1859.—1861.g. un sabiedriskās medicīnas attīstība.
2. M.z.k. J.Daņiljišina (Maskava). Mātes un bērna veselības aizsardzības progresīvās idejas 19.gs. sešdesmito gadu sabiedriskajā pacēlumā.

3. Doc. T.Žuravļova (Maskava). 2. Maskavas Valsts medicīnas institūta medicīņu līdzdalība revolucionārajā kustībā.
 4. M.z.k. A.Hazanovs. M.Šleidens Tērbatā.
 5. Doc. E.Gribanovs (Maskava). Krievijas medicīniskā satura piemiņas medaļas, žetoni un krūšņu nozīmes.
 6. PSRS MZA koresp. loc. B.Petrovs (Maskava). Oktobra revolūcija un veselības aizsardzība.
 7. M.z.k. M.Jarovinskis (Maskava). Tradīcijas un revolucionārais novatorisms padomju veselības aizsardzības pamatu izstrādē.
 8. Doc. Z.Hāna (Leipciga). Novembra revolūcijas Vācijā ietekme uz medicīnas un veselības aizsardzības attīstību Vēimāras republikas laikā.
 9. *Dr. med. R.Nabileks* (Berlīne). Seksoloģijas attīstība Vācijā pēc 1918. gada.
12. oktobra vakara sēde.
1. *Dr. phil. B.Rolanda* (Berlīne). Novembra revolūcija Vācijā un veselības aizsardzība.
 2. Prof. M.Kuzmins (Maskava). Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas pārveidojošo ideju ietekme medicīnā.
 3. G.Mahmutova (Maskava). Vēimāras republikas progresīvie ārsti.
 4. Prof. M.Podlužnaja (Perma). Urālu medicīnas darbinieku dalība revolucionārajā kustībā.
 5. Prof. L.Rozenfelde (Čeljabinska). Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas ietekme uz veselības aizsardzības izveidi un attīstību Dienvidurālās.
 6. Prof. G.Mendrina (Tomska). Revolucionārā situācija 1905.—1906.g. un sabiedriskā medicīna Sibīrijā.
 7. Prof. T.Bažana (Dņepropetrovskā). Sociāldemokrātiskās kustības ietekme Krievijas dienvidos uz jaunu medicīniskās palīdzības formu veidošanos strādniekiem (1905—1917).
 8. S.Gončarova (Maskava). Proletāriešu Sarkanā Krusta loma medicīniskās palīdzības sniegšanā bruņotās sacelšanās dalībniekiem Maskavā 1917. gadā.
 9. M.z.k. A.Viksna. LSD sasiešanas un veselības aprūpes politika.
 10. Doc. V.Ishakovs (Taškenta). Sociālās revolūcijas un jaunu virzienu veidošanās medicīnas zinātnē (endēmiskās medicīnas paradigma Uzbekijā).
 11. M.z.d. J.Duplenko (Kijeva). Sabiedrības revolucionārās pārkārtošanas idejas ietekme uz padomju gerontoloģijas attīstību.
 12. M.z.k. A.Šiškins (Maskava). Oktobra revolūcijas ietekme uz sociālhigiēniskā virziena izveidošanos medicīnas zinātnē.
 13. Doc. B.Meiers (Berlīne). Antifašistiskie un demokrātiskie pārveidojumi veselības aizsardzībā kā revolucionārs process (1945—1949).
 14. Doc. G.Domeinskis (Berlīne). Vācu centrālā veselības aizsardzības pārvalde – galvenais vadošais antifašistisko un demokrātisko pārveidojumu orgāns veselības aizsardzībā.
 15. M.z.d. M.Mirskis (Maskava). Padomju medicīna četrdesmito gadu beigās un piecdesmito gadu sākumā.

7. decembris. Sekcijas sēde.

1. Prof. G.Tomsons (Toronto). Medicīnas ētikas filozofiskās problēmas.

1990

17. janvāris. 27. Stradiņa lasījumi.

1. Prof. J.Slaidiņš. J.Alsnis – P.Stradiņa skolotājs.
2. R.Lindberga. J.Prīmanis – P.Stradiņa kolēģis un draugs.

27. Stradiņa lasījumi 1990. gada 17. janvārī. Runā akadēmiķis Jānis Stradiņš; – prezidijā docents K.Ē.Arons, Ē.Kronitis

23. janvāris. Sekcijas sēde.

1. R.Lindberga. Baltijas universitātes darbība (1946—1949)

2. februāris. Kopsēde ar Latvijas anatomu, histologu un embriologu zinātnisko biedrību, veltīta anatomijas muzeja 70. gadadienai.

1. K.Arājs. Anatomijas institūta 20 gadu jubileja 1940. gadā.
2. V.Pundure. Anatomiskie teātri Rietumeiropā un Rīgā.
3. Prof. A.Dālmāne. K.Bogojavļenska dzīve un darbība.
4. R.Lindberga. Anatomijas katedras vadītāji.
5. Prof. G.Jēča. Anatomijas katedra (1944—1950).

22.—23. marts. Kopseminārs Lietuvā ar Lietuvas medicīnas vēsturnieku zinātnisko biedrību, veltīts E.Šimkunaitei 70. dzimšanas dienai.

22. marta sēde Kauņā.

1. M.z.k. J.Šilinis (Maskava). Tautas higiēna.
2. Prof. V.Dolgincevs, m.z.k. B.Vasiļenko, V.Kretiņš (Tjumeņa). Ziemeļtautu tradicionālā medicīna.
3. D.Butks (Kauņa). Tibetas farmakognozijas avoti.
4. Doc. K.Arons. Latviešu tautas medicīna.
5. S.Gaudešs (Kauņa). Dabas ārstniecisko līdzekļu izmantošana klīnikā.
6. Biol.z.d. E.Šimkunaite (Viļņa). Lietuviešu tautas medicīna.
7. Prof. S.Bizjūļavičs (Viļņa). E.Šimkunaitei ieguldījums lietuviešu tautas medicīnas izpētē.

23. marta sēde Birštonos.

1. V.Gurausks, V.Mjakša (Viļņa). Tautas medicīnas līdzekļu izmantošana mūsdienu kūrortoloģijā.
2. A.Jurgutīte (Viļņa). Mūzikas izmantošana šumeru dziedniecībā.
3. Biol.z.d. E.Šimkunaite (Viļņa). Psihoterapijas elementi lietuviešu tautas medicīnā.

4. aprīlis. Sekcijas sēde.

1. V.Deduljns (Ļeņingrada). Francijas medicīnas pieminekļi.

25. aprīlis. Kopsēde ar Latvijas farmaceitisko biedrību (dib.1803).

1. M.z.k. A.Viksna. Daži diskutējami Latvijas aptieku vēstures jautājumi.
2. M.Vigdorčika, N.Almane. Nozīmīgākās Latvijas farmaceitu jubilejas 1990.g.
3. V.Kluce (Madona), A.Cakula (Limbaži), B.Vēvere (Bēne), L.Klimona (Lizums), M.Driņķe (Ranka), J.Vosa (Jelgava), M.Porunkēvičs. Dažu aptieku vēstures lappuses.
4. Izstādes apskate.

21.—24. maijs. Starptautisks simpozījs "Muzeju kolekcijas".

21. maijs.

1. Dr. med. V.Millere-Dice (Berlīne). H.Ceisa sarakstītā I.Mečņikova biogrāfija.

23. maijs.

1. Prof. Dr.med. H.Millers-Dics (Berlīne). Inro – senās japāņu zāļu kārbas.
2. Dr. phil. R.Minha (Berlīne). No Drēzdenes higiēnas izstādes līdz higiēnas muzejam.

Simpozija "Muzeju kolekcijas" dalībnieki izbraukuma sēdes pārtraukumā Smiltēnē 1990. gada 24. maijā. Vidū pa labi profesors Heincs E.Millers-Dics, kam tikko pasniegta P.Stradiņa balva

3. Prof. Dr. Dr. R.Vinavs (Berlīne). B.Gebhards un veselības aprūpes muzeja koncepcija.
4. Prof. Dr. Dr. R.Vinavs, Dr. phil. Z.Štekele (Berlīne). Zidaiņu mirstības dokumentācija.
5. Dr. phil. R.Minha (Berlīne). Medicīnas vēstures muzeji.
6. Prof. Dr. Dr. R.Vinavs (Berlīne). Medicīnas vēstures kolekcijas Berlīnē.

24. maijs, Smiltēnē.

1. P.Stradiņa balvas pasniegšana H.Milleram-Dicam, I. un J.Krūmaliem.
2. Smiltēnes novada medicīnas vēstures muzeja apskate.

27. augusts. Kopsēde ar Latvijas ķirurģu zinātnisko biedrību un Latvijas urologu zinātnisko biedrību, veltīta J. Alkšņa 120.dzimšanas dienai.

1. Doc. A.Alksnis (Kresentsilija). Pārmaiņas medicīnā.
2. Prof. H.Voskis. J.Alkšņa dzīve un darbība.
3. A.Liepiņa (Londona), V.Bergmane (Londona), m.z.k. E.Smiltens. Atmiņas par J.Alksni.
4. Koncerts.
5. Jubilejas izstādes apskate.

6. septembris. Sekcijas sēde, veltīta izstādes "Berlīnes ebreju slimnīca" atklāšanai.

1. Prof. Dr. Dr. R.Vinavs (Berlīne). Ebreju ārstu un slimnīcas loma Berlīnes medicīnā 19. un 20.gs.
2. Dr. med. U.Šahtels (Berlīne). Berlīnes ebreju slimnīca mūsdienās.
3. Prof. Z.Čerfass, m.z.k. N.Magalīfs. Ebreju ārstu loma Latvijas medicīnā.
4. Prof. L.Javorkovskis, m.z.k. V.Vigdorčiks. Atmiņas par Rīgas ebreju slimnīcu.
5. Izstādes apskate.

10.—13. septembris. Seminārs "P.Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja pieredze muzeja un augstskolas darbā".

Sēde, veltīta profesora J.Alkšņa 120. dzimšanas dienai 1990. gada 27. augustā. Prezidijā: profesors V.Utkins, J.Salaks, docents A.Alksnis, profesors H.Voskis

10. septembris.

1. Doc. K.Arons. Muzejs kā Latvijas Medicīnas akadēmijas studentu mācību bāze.
2. M.z.k. A.Viksna. Latvijas medicīnas pieminēkļi: uzskaites un aprūpes problēmas.

11. septembris.

1. I.Rudaka. Muzeja fondu darbs.
2. S.Zālīte. Muzeja kultūrizglītojošais darbs.

12. septembris.

1. I.Ļitovņika. Muzeja reto grāmatu fonds.
2. N.Juraša. Fondu saglabāšana un restaurācija.

13. septembris.

1. R.Lindberga. Anatomikuma kolekcijas.

9. oktobris. Kopsēde ar Latvijas stomatologu zinātnisko biedrību, veltīta Kārļa Barona 125. dzimšanas dienai.

1. Prof. G.Pakalns. K.Barona darbs Latvijas stomatologu sagatavošanā.
2. Prof. J.Hertelis (Rostoka). Zobārstniecības studijas un specializācija abās vācu valstīs.
3. M.z.k. A.Viksna. K.Barons un viņa laiks Latvijas iedzīvotāju veselības aprūpē.
4. E.Bērziņa, M.Blumberga, U.Laucis. K.Barons un Latvijas Sarkanais Krusts.
5. Prof. A.Skaķers, doc. A.Lināre. K.Barona darbība ķirurģiskajā stomatoloģijā.
6. A.Paeglītis. Stomatoloģiskās palīdzības tālākattīstības virzieni Latvijā.
7. Jubilejas izstādes apskate.

29. oktobris. Asociācijas sēde.

1. Baltijas un Latvijas medicīnas vēsturnieku asociācijas dibināšana.

6. decembris. Kopsēde ar korporāciju "*Fraternitas Metropolitana*", veltīta P.Sniķera 115. dzimšanas dienai.

1. Doc. A.Miltiņš. P.Sniķera dzīve un darbība.
2. M.z.k. A.Viksna. P.Sniķera veikums kara medicīnā.
3. S.Lubāns, LZA akad. J.Stradiņš, M.Birze, prof. Dz.Branta, A.Hartmanis, A.Marovskis. Atmiņas par P.Sniķeru.
4. Jubilejas izstādes apskate.

12. decembris. Kopsēde ar Latvijas baltkrievu kultūras biedrību "Svitanak", veltīta F.Skorinas 500. dzimšanas dienai.

1. LZA akad. J.Stradiņš. Baltkrievu un latviešu kultūras sakari.
2. Filoz.z.k. V.Čeremickis (Minska), F.Skorinas dzīve un darbība.
3. S.Kuzņecovs. F.Skorinas ārsta darbība.
4. M.z.k. A.Hazanovs. Baltkrievu grāmatiespiešanas jubileja 1925. gadā.
5. S.Paņizņaks (Minska). Pagātne un mūsdienas.
6. Jubilejas izstādes apskate.

1991

17. janvāris. 28. Stradiņa lasījumi.

Profesora J.Aikšņa jubilejas izstādes atklāšana 1990. gada 27. augustā. Runā M.Blumberga

1. Doc. A.Ņikitins, prof. Ē.Ezerietis, A.Marovskis, prof. J.Slaidiņš, S.Lubāns, P.Stradiņš un ķirurģiskās klīnikas Latvijā.
- 31. maijs.** Izbraukuma sēde Jelgavā kopā ar LLA Veterinārmedicīnas fakultāti, veltīta maleīna atklāšanas simtgadei.
1. Prof. A.Nicmane (Jelgava). Maleīns un tā nozīme epizootoloģijā un epidemioloģijā.
 2. Doc. D.Širaks (Jelgava). Latviešu zemnieka dēla O.Kalniņa ieguldījums zinātnes attīstībā pasaulē.
 3. Biol.z.k. J.Jākobsons. Pirmo latviešu mikrobiologu darba turpinājums Latvijā.
 4. D.Lūsis. Mazpazīstami dati Latvijas epizootoloģijas vēsturē.
 5. M.z.k. A.Vīksna, E.Dārziņa grāmatas "Zemmers, Kalniņš, Helmanis" jaunizdevums.
 6. O.Kalniņa piemiņas akmens iesvētīšana Lejasciemā (1. jūnijā).
- 9. augusts.** Asociācijas sēde.
1. Doc. V.Grickevičs (Ļeņingrada). ASV muzeju darba metodika un pieredze.
- 10. septembris.** Izbraukuma sēde Talsos.
1. M.z.d. A.Miltiņš. Lepras vēsture Latvijā.
 2. M.z.k. A.Vīksna. Latvijas leprologi.
 3. J.Šmits (Talsi). Talsu leprozorija darbība.
 4. Leprozorija muzeja apskate.
- 11. oktobris.** Asociācijas sēde.
1. Dr. phil. R.Kondrats (Vašingtona). Medicīnas vēstures kolekcijas Smitsonianas institūcijās.

15. novembris. Izbraukuma sēde Liepājā kopā ar Latvijas ķirurgu asociāciju un Latvijas ķirurgu zinātnisko biedrību, veltīta N.Zandberga simtgadei.

1. Atceres brīdis Centrālkapos un svētbrīdis Sv. Annas baznīcā.
2. B.Grasis (Liepāja). N.Zandberga dzīve un darbs.
3. Dr. med. J.Salaks. Ieskats Liepājas aprīņa medicīnas vēsturē.

1992

12. marts. Kopsēde ar Latvijas anatomu, histologu un embriologu zinātnisko biedrību, veltīta J.Primaņa simtgadei.

1. Aizlūgums Rīgas Luterā baznīcā (8. martā).
2. Koncerts.
3. LZA akad. J.Stradiņš. J.Primanis un Latvijas vēsture.
4. Prof. G.Jēča, R.Lindberga. J.Primaņa dzīves gājums.
5. K.Arājs. J.Primanis un Tautas dzīvā spēka pētišanas institūts.
6. S.Lubāns (Ogre). J.Primaņa sabiedriskā darbība.
7. Doc.K.Baumanis. J.Primaņa darbība Latvijas Mākslas akadēmijā.
8. Jubilejas izstādes apskate.

18. marts. Kopsēde ar Latvijas ginekologu asociāciju, veltīta E.Putniņa 125. dzimšanas dienai.

1. M.z.k. A.Vīksna.E.Putniņš Latvijas dzemdniecības un ginekoloģijas vēstures kontekstā.
2. M.Blumberga. E.Putniņa dzīve un darbība.
3. S.Čamāns, m.z.d. Ē.Melks. Atmiņas par E.Putniņu.
4. Jubilejas izstādes apskate.

9. aprīlis. 29. Stradiņa lasījumi.

1. M.z.d. V.Rudzīte. Kinurenīns un sirds patoloģija.

5. jūnijs. Izbraukuma kopsēde ar Latvijas ķirurgu zinātnisko biedrību, Latvijas ķirurgu asociāciju un Baltijas bērnu ķirurgu asociāciju, veltīta E. fon Bergmaņa pieminēkļa atklāšanai, Rūjienā.

1. Pieminēkļa atklāšana.
2. Prof. H.Voskis, m.z.k. A.Vīksna. E. fon Bergmaņa dzīve un darbs.
3. Prof. E.Ungeheiers (Berlīne). Ķirurģija tehniskās perfekcijas un humanitātes spriegumlaukā.
4. Prof.L.Rostars (Tartu). E. fon Bergmaņa darbība Tartu universitātē.
5. Koncerts.

27. augusts. Asociācijas sēde, veltīta M.Zīlem.

1. Piemiņas plāksnes atklāšana pie nama Rīgā, Elizabetes ielā 63.
2. LZA koresp. loc. I.Lazovskis. M.Zīle – internists un medicīnas filozofs.
3. LZA akad. J.Stradiņš. M.Zīle – Latvijas Universitātes rektors.
4. I.Kismane-Zīle (Esene), I.Strautmane (Toronto), S.Lubāns (Ogre). Atmiņas par M.Zīli.
5. Izstādes apskate.

30. septembris. Asociācijas sēde.

1. R.Lindberga, Dr.med. J.Salaks. Eiropas medicīnas vēstures kongress Leidenē.

*Dr. habil. med. Veru Rudzīti sveic doc. K.Arons sakarā ar P.Stradiņa balvas saņemšanu
1992. gada 18. februārī*

1. oktobris. Asociācijas sēde, veltīta K.Katlapa simtgadei.

1. Jubilejas izstādes atklāšana.
2. M.z.k. L.Katlaps, prof. Ā.Skulte, J.Skulme, O.Kiršentāls. Atmiņas par K.Katlapu.
3. Piemiņas akmens atklāšana Irlavā (3. oktobrī).

14. oktobris. Asociācijas sēde.

1. L.Solomons (Sanktpēterburga). Atmiņas par kopīgo darbu ar kņazu A.Uhtomski.

27. novembris. Kopsēde ar Latvijas stomatologu zinātnisko biedrību.

1. Prof. G.Pakalns. Stomatoloģiskās izglītības vēsture.
2. S.Bērziņa. Ā.Ērleina 100 gadu jubileja.
3. Dr.med. A.Viksna. E. fon Bergmanis un viņa dzimta.
4. Doc. A.Lināre. Zobu replantācijas, transplantācijas un implantācijas vēsturisks apskats.

16. decembris. Kopsēde ar Latvijas anatomu, histologu un embriologu zinātnisko biedrību, veltīta I.Eglišes 80 gadu un J.Egliša 85 gadu jubilejai.

1. R.Lindberga. I.Eglišes un J.Egliša dzīve.
2. Prof. A.Dālmāne. I.Eglišes un J.Egliša zinātniskā darbība.
3. LZA goda loc. M.Birze (Cēsis), S.Lubāns (Ogre). Atmiņas par I.Eglīti un J.Eglīti.
4. R.Kronenberga. I.Eglišes un J.Egliša pēdējā dzīves un darba vieta Ohaijo pavalstī.
5. Jubilejas izstādes apskate.

1993

19. janvāris. 30. Stradiņa lasījumi.

1. Prof. V.Utkins. Torakālās ķirurģijas problēmas.

2. Izstādes apskate.

2. februāris. Kopsēde ar Latvijas anatomu, histologu un embriologu zinātnisko biedrību.

1. R.Lindberga. Kuršu ķoniņu antropoloģiskie pētījumi.
2. K.Arājs. Atmiņas par J.Eglīti.

16. aprīlis. Kopsēde ar Latvijas anatomu, histologu un embriologu zinātnisko biedrību, veltīta V.Kalberga simtgadei.

1. R.Lindberga. V.Kalberga dzīve un darbība.
2. Doc. K.Arons. Atmiņas par V.Kalbergu.
3. Jubilejas izstādes apskate.

26. aprīlis. Asociācijas sēde, veltīta G.Reinharda 125. dzimšanas dienai.

1. *Dr.biol.* J.Raipulis. Eigēnika Latvijā.
2. J.Velde. Reinhardu dzimtas mediķi.
3. Atmiņu stāstījumi.
4. Jubilejas izstādes apskate.

SVARĪGĀKĀS PUBLIKĀCIJAS

Acta Medico-Historica Rigensia. – 1992. – Vol. 1(20). – 345 p.

Alks D. Latvijas mediķi represiju dzirnās 1940.—1953.g. – [Rīga, 1993]. – 102 lpp.

Alksnis A. Hipokrāts spēlēs. – [2.saisn. izd.] – Rīga, 1993. – 127 lpp.

Čerfass Z. Pie slimnieka gultas. – Rīga, 1990. – 196 lpp.

Dārziņš E. Zimmers, Kalniņš, Helmanis. – 2. izd. – (A. Viksnas papildinājumi un komentāri). – Rīga, 1993 – 240 lpp.

Jākobsons J., Viksna A. Augusts Kirhenšteins – zinātnieks un valstsvīrs. – Rīga, 1988. – 118 lpp.

Latvijas ārstu saraksts, 1991. – Rīga, 1991. – 92 lpp.

Latvijas medicīnas jubilejas. 1988 — 1993. / sast.A.Viksna. – Rīga, 1987—1992.

Medicīna. Vēsture. Valoda: Starptautiskas medicīnas vēsturnieku konferences un valodnieku simpozija referātu tēzes. – Rīga, 1993. – 80 lpp.

Müller-Dietz H. E., Salaks J. Dies ist mein Palladium. Justus Christian von Loders Sammlung anatomischer Präparate. – Rīga, 1992. – 127 S.

Salaks J. J.Ch. v. Loders Krankenanstalten in Russland. Inaugural-Dissertation. – Berlin, 1991. – 81 S.

Stradiņš J. Trešā atmoda. Raksti un runas 1988. — 1990. g. Latvijā un par Latviju. – Rīga, 1992. – 405 lpp.

Viksna A. Medicīnas sākumi Latvijas novados. – Rīga, 1993. – 120 lpp.

Viksna A. Pa ārstu takām. – Rīga, 1990. – 174 lpp.

Viksna A. Publikāciju saraksts / Red. K. Arons. – Rīga, 1992. – 48 lpp.

Viksna A., Platkājis E. Zelta skalpelis. Profesora Aleksandra Bieziņa dzīve un darbs. – 2. izd. – Rīga, 1991. – 184 lpp.

Vilde P.E. Latviešu Ārste. – 2. izd. (K. Pokrotnieces un A. Viksnas apcerējumi un skaidrojumi). – Rīga, 1991. – 254 lpp.

Из истории медицины. – Рига, 1987. – Т. 17. – 200 с.

Из истории медицины. – Рига, 1989. – Т. 18. – 239 с.

Из истории медицины. – Рига, 1990. – Т. 19. – 207 с.

Милтиньш А.П. Основные этапы развития мероприятий по ограничению распространения гонореи в Латвии. – Рига, 1989. – 21 с.

THE WORK OF THE SCIENTIFIC ASSOCIATION OF LATVIAN MEDICAL HISTORIANS BETWEEN 1987 AND 1993: A REVIEW (Summary)

By Arnis VĪKSNA

The Scientific Association of Latvian Medical Historians was founded on November 10, 1953. On July 10, 1981, it was reorganized to become the medical historians' division of the Scientific Association of Social Hygienists, Health Care Organizers and Medical Historians. An account of the association's first thirty years has already been published, as has a review of its work from the time of its merger into the larger association until 1987.

The association was a multi-faceted organization, but the only section to be truly active was the medical historians' division. The association collapsed after the establishment, on July 27, 1990, of the Latvian Association of Health Care Specialists. Medical historians regained the chance to form their own, self-standing organization.

Thus was formed the Latvian Association of Medical Historians. Inheriting the traditions of the earlier organization, it was established on October 29, 1990. Simultaneously it became a member of the Baltic Association of Medical Historians which, in turn, was an autonomous member of the Baltic Association of the History of Science. The decision was taken to reorganize research work in order to accentuate international cooperation. Kārlis Arons was elected chairman of the Latvian Association of Medical Historians, and Arnis Vīksna was elected secretary.

The association is based at the Pauls Stradins-Museum of the History of Medicine and closely cooperates with the Medical History Institute at the Latvian Academy of Medicine. After the publication of its 19th issue, the scientific journal "Iz istorii mediciny" was renamed "*Acta Medico-Historica Rigensia*", expanded its number of authors and began publishing in several languages. The renewal of Latvian society has left a significant influence on the work of the association, which now is able to research many topics once ignored or interpreted subjectively. At the same time, however, most of the events organized by the association are, as has always been the case, associated with various anniversaries and commemorative events.

For the first time in twenty years, a dissertation in the area of medical history was defended recently (in 1991, by Juris Salaks at the Free University of Berlin). In 1992, meanwhile, MD degrees were awarded to Kārlis Arons, A. Hazanovs, Juris Salaks and Arnis Vīksna in recognition of their research work in the area of medical history. Other members of the association were nostrified in their own specialties, specialties not associated with medical history.

The association's international activities have intensified through participation in congresses, conferences, symposia, colloquia and other scientific events. These have taken place not only in the ex-Soviet Union (Estonia, Lithuania, Byelorussia, Ukraine, Russia, *et al.*), but also in East and West Germany, France, Great Britain, Italy, Sweden, the Netherlands, Canada, Bulgaria, and other nations. In 1992 Arons

was elected to the board of the European Association of Medical Museums. Riga has become a more frequent object of visits by foreign specialists.

Some of the larger Riga gatherings which contained sections on medical history included the 15th Conference on Baltic History of Sciences in 1987, the first Global Latvian Physicians' Congress in 1989, the eighth Soviet-East German Medical History Symposium in 1989, and others.

The association is continuing its work in establishing memorials to Latvian medical workers. From 1987 to 1993, four monuments or memorial stones and 14 memorial plaques were erected at the suggestion of the association, or with the participation of its members. Four streets and four auditoriums have been named after medical workers. And in one case the association achieved the preservation of a memorial plaque which was on a list for removal.

Between January 1, 1987, and January 1, 1993, association members have published 193 scientific publications, including eight monographs. Eleven brochures, 522 articles for encyclopaedic volumes, and 273 articles in the popular press have also been published.

MEMBERSHIP IN THE LATVIAN ASSOCIATION OF MEDICAL HISTORIANS, 1987 AND 1993

	1987	1993
Total number of members	54	42
Habilitated physicians (doctors of science)	9	8
Doctors (candidates of science)	9	7
Employees of the Latvian Academy of Medicine	11	8
Employees of research institutes	4	2
Employees of museums	30	25
Resident in Riga	51	38
Resident in other cities	3	4

Over this time six Latvian medical historians have died: Vilis Derums, MD, on August 2, 1988; Jānis Lediņš on December 28, 1989; Cand. Med. Sci. Solomons Magilnickis on April 17, 1990; Nina Stradiņa on June 15, 1991; Honorary MD Eduards Smiltens on February 22, 1992; and Prof. Vilhelms Kaņeps, a member of the Russian Academy of Medical Sciences, chairman of the Scientific Association of Social Hygienists, Health Care Organizers and Medical Historians of Latvia from 1981 to 1990, and editor in chief of this periodical from 1969 to 1990.

Dr. med. Arnis VĪKSNA

P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs

Antonijas iela 1

Rīga, VDP LV1360

Latvija